

Hyvinvointialueneuvottelu Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Aika: 24.11.2023 klo 10:00-13:55

Paikka: Kokoushuone Jakovara, Mariankatu 9, Helsinki

Alueen edustajat

Max Lönnqvist, hyvinvointialuejohtaja

Annika Immonen, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja

Peter Johansson, pelastusjohtaja

Katja Blomberg, kehittämisjohtaja

Anu Rautiainen, henkilöstöjohtaja

Tommi Karttaavi, digijohtaja

Mika Kosunen, viestintäjohtaja

Camilla Söderström, hallintojohtaja

Mikaela Nylander, aluehallituksen puheenjohtaja (alkaen klo 10.11)

Puheenjohtajisto

Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, SM, varapuheenjohtaja

Valtioneuvoston edustajat

Mirva Kahlos, pelastusylitarkastaja, SM

Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM

Elina Palola, johtaja, STM (klo 13.50 asti)

Petra Kokko, erityisasiantuntija, STM (asiantuntijasihteeri)

Timo Ukkola, erityisasiantuntija, STM

Teemu Eriksson, finanssineuvos, VM

Susanna Huovinen, hallintopolitiikan alivaltiosihteeri, VM (klo 13.14 asti)

Tero Tyni, budjettineuvos, VM

Tiina Hetemaa, arviointipäällikkö, THL

Mira Leinonen, pelastusylitarkastaja, AVI (etänä)

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtajat johtaja Anna Cantell-Forsbom ja pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka avasivat neuvottelun klo 10.00.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätösesitys: Todetaan osallistujat, lyhyt esittäytyminen ja hyväksytään asialista muutoksitta.

Päätös: Todettiin osallistujat ja hyväksyttiin asialista muutoksitta.

3. Hallitusohjelma

3.1 Hallitusohjelman linjaukset

Palvelureformi

Palvelureformi on sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllisen uudistumisen reformi. Reformin keskeisenä tavoitteena on tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen.

Työhyvinvoinnin ja –turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa

Pelastusalalla käynnistetään kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi. Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Ohjauksen yhtenäistäminen

Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta. Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi ja vahvistetaan ministeriön voimavaroja.

Valtiovarainministeriön johdolla STM, SM ja VM sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Hallitusohjelma painottaa ennaltaehkäiseviä palveluita ja palvelurakenteen uudistamista kohti varhaisempaa tukea. Keskeisiä teemoja ovat mielenterveyspalveluiden saatavuus, kiireettömään hoitoon pääsy, hoitotakuun toteutuminen sekä yksityisen sektorin rooli palvelujen parantamisessa. Merkittäviä muutoksia hyvinvointialueelle ovat muun muassa perusterveydenhuollon hoitojonojen purkamisen uuden Kela-korvausmallin avulla, palvelusetelin ja maksusitoumusten käyttöönotto, ellei palvelua ole saatavilla hoitotakuuajan sisällä, sekä vammaispalveluissa henkilökohtaisen budjetoinnin käyttöönotto.

Hallitusohjelmaan liittyy useita lainsäädännön päivityksiä, kuten lastensuojelun, vammaispalvelulain ja terveydenhuoltolain muutokset. Hyvinvointialueiden toimintaan liittyviä lakimuutoksia toteutetaan niiden vahvistamisen jälkeen. Sidosyksikköä koskevan sääntelyn tiukennukset, jotka koskevat in-house-yksiköissä toteutettavia tukipalveluja, ateria-, siivous-, taloushallinto- ja ICT-palveluita, koskevat myös Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Aiemmin päätetyn lainsäädännön

soveltamisaikatauluja on viivästytetty tai lainsäädäntöön on tehty merkittäviä muutoksia. Uusi vammaispalvelulaki astuu voimaan 1.10.2024 vaikutusten arvioinnin jälkeen, ikäihmisten palveluissa nykyinen henkilöstömitoitus 0,65 pysyy voimassa hallituskauden ajan ja henkilöstömitoitus 0,7 astuu voimaan vasta 1.1.2028, kiireettömään hoitoon pääsystä seitsemässä päivässä luovutaan, mutta 14 päivää pysyy aikaisemman linjauksen ja aikataulun mukaan ennallaan.

Hallitusohjelmassa näkyy hyvinvointialueiden viesti siitä, että hyvinvointialue tarvitsee työrauhan.

Päätösesitys: Käydään läpi hallitusohjelman keskeiset hyvinvointialueita koskevat linjaukset sekä alueen yleinen tilanne.

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus.

4. Alueen tilanne ja muutosohjelma

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Käydään läpi taustamateriaalien sekä tilannekuva-analyysin pohjalta tehdyt havainnot alueen tilanteesta. Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot on kuvattu liitteessä 1.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Alueen uudistumistyötä ohjaa kullakin alueella muutos- ja/tai uudistusohjelma. Alue esittelee oman ohjelmansa keskeiset tavoitteet ja aikataulun. Alueen muutos- ja uudistusohjelmakokonaisuus on esitelty liitteessä 2.

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset)

Mahdollinen asia, jonka alue haluaa tuoda keskusteluun, mutta ei sisälly muutosohjelmaan. Mahdollisen noston pitää kuulua laissa määriteltyjen asiakokonaisuuksien piiriin.

Pelastustoimen rahoitus, uusiutuvien, ei-fossiilisten öljylaatujen keräämiseen kykenevän kaluston hankinta

Uudet biopohjaiset sekä vähärikkiset polttoaineet ja kuljetettavat lastit asettavat torjuntatoimiin varautuvat toimijat uusien haasteiden eteen. Torjuntatoimien kannalta haastavaa on se, että monilla vähärikkisillä öljyillä jähmepiste on lähellä +30 C. Näin ollen matalammassa lämpötilassa kyseiset öljyt eivät enää ole juoksevassa muodossa, eivätkä torjuntatoimet perinteisillä menetelmillä onnistu. Nykyisten fossiilisten polttoaineiden lisäksi pitää varautua myös uuden tyyppisiin polttoaineiden ja lastien aiheuttamiin ympäristövahinkoihin. Silti fossiilisten polttoaineiden torjuntaan varautumista ei missään nimessä voida unohtaa tai resursseja vähentää.

Asiakastietolain Kanta-siirtojen siirtymäajat (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210784>)

Yhteinen APTJ-kilpailutus Länsi-Uusimaan kanssa tulee kestäväksi todennäköisesti lähes koko vuoden 2024, jonka jälkeen päästään toteutusprojekteihin, jotka kestävät parhaassakin tapauksessa useita kuukausia. Kanta-liittymien rakentaminen nyt käytettäviin järjestelmiin olisi erittäin kallista, veisi resursseja muusta kehittämisestä, eikä kaikkien järjestelmien osalta olisi luultavasti edes mahdollista. Tästä johtuen olisi toivottavaa, että ensimmäisinä vastaan tulevia siirtymäaikoja (iäkkäiden palvelut 1.9.2024, lastensuojelu 1.3.2025) siirrettäisiin eteenpäin, vähintäänkin samaan kuin vammaispalveluiden palvelut 1.9.2025. Itä- ja Länsi-Uusimaa eivät ole ainoat hyvinvointialueet, joille liittymisvelvoitteiden noudattaminen nykyisessä aikataulussa on haaste.

Hyvinvointikeskuksen ja sairaalan rakentaminen

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus on käsitellyt kokouksessaan 25.5.2023 työryhmän perustamista koordinoimaan investointihankkeita [Työryhmän perustaminen koordinoimaan investointihankkeiden suunnittelua | Itä-uudenmaan hyvinvointialue \(cloudnc.fi\)](#) . Itä-Uudellemaalle suunnitellaan hyvinvointikeskusta, johon on tarkoitus keskittää perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon sekä osittain sosiaalihuollon palveluja. Hanketta varten on perustettu suunnitteluryhmä, jossa ovat Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja sairaanhoitopiirin HUS edustajat sekä konsultteja, kuten hyvinvointialueen valitsema arkkitehtitoimisto. Hanke on ajankohtainen lähemmäs vuotta 2030.

Päätösehdotus: Käytiin läpi alueen tilanne sekä keskeiset haasteet. Kuultiin alueen muutosohjelman toteutuksen tavoitteet ja aikataulu.

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus ja todettiin alueen nostamat tavoitteet, aikataulu ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

5. Johtopäätökset

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Neuvotteluiden pohjalta muodostetaan yhteinen näkemys alueen tilanteesta. Tämä kohta sovi-
taan neuvottelussa yhdessä alueen edustajien kanssa ja kirjataan keskeiset asiat ja huomiot.

Neuvottelujen tuloksena syntyi yhteinen ja yhtenäinen kuva tilannekuva alueen tilanteesta, sekä haasteista että onnistumisista.

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Kirjataan mahdolliset neuvotteluiden tuomat muutokset selvityksiin.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa

Päätös: Neuvottelulla ei ole vaikutusta STM:n ja SM:n selvityksiin.

5.3 Mahdolliset toimenpidesuosituks

Valtioneuvoston toimenpidesuosituks

VM:n ja STM:n suosituks

1. Alueen on vauhditettava päätöksentekoa toiminnan ja palveluiden uudistamiseksi sekä talouden tasapainottamiseksi.
2. Alueen on kevennettävä palvelurakennetta ja -verkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
4. Alueen, Uudenmaan muiden järjestämisvastuullisten ja HUS-yhtymän täytyy tehdä yhteen sovitettut suunnitelmat talouden tasapainottamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi mukaan lukien yhteinen investointisuunnittelu.
5. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suosituks

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisäätteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Päätösehdotus: Annetaan esitetyt toimenpidesuosituks

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus. Puheenjohtajat totesivat, että neuvottelun osapuolilla on yhteinen ja yhtenäinen tilannekuva hyvinvointialueen tilanteesta, nähdään sekä haasteet että onnistumiset.

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Sovitaan yhdessä jatkotoimenpiteistä ja mahdollisesti seurattavista asioista sekä seurannan aikataulusta ja tavoista.

Päätösehdotus: Toimenpidesuositusten toteutumista seurataan Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §24 ja Laki pelastustoimen järjestämisestä §10 mukaisesti. Seuranta tehdään hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön selvityksissä, THL:n asiantuntija-arvioissa, AVI:n asiantuntija-arvioissa, sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus. Pöytäkirjasta tehdään ruotsinnokset mahdollisimman pian pöytäkirjan hyväksymisen jälkeen.

6. Johtopäätökset

Puheenjohtajat Anna Cantell-Forsbom ja Kimmo Kohvakka päättivät neuvottelun klo 13.55.

Anna Cantell-Forsbom
Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Kimmo Kohvakka
Pelastusylijohtaja
Sisäministeriö

Max Lönnqvist
Hyvinvointialuejohtaja
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Liitteet

Liite 1: Neuvottelun esitysmateriaali

Liite 2: Itä-Uudenmaan muutosohjelma

Neuvotteluiden taustamateriaalit:

Itä-Uudenmaan selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta

Itä-Uudenmaan selvitys pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella: Alueellinen asiantuntija-arvio, syksy 2023, THL

Aluehallintoviraston asiantuntija-arvio: Pelastustoimen palvelut Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella 2022

Etelä-Suomen aluehallintoviraston selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta vuonna 2022

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Suomessa: Valtakunnallinen asiantuntija-arvio, syksy 2023, THL

Valviran valtakunnallinen selvitys valvontahavainnosta koskien sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Aluehallintoviraston valtakunnallinen asiantuntija-arvio: Pelastustoimen palvelut 2022

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vuosittainen selvitys – luonnos

Sisäministeriön selvitys: Pelastustoimen palvelut ja talouden tila 2022 (luonnos)

VN/22236/2023-STM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: